

Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 3 w Brzesku

Język niemiecki
Rok szkolny 2023/2024

- **Wymagania edukacyjne**
- **Sprawdzania osiągnięć edukacyjnych**
- **Dostosowanie wymagań edukacyjnych**

Agnieszka Leś

Marta Kubala- Szewczyk

Małgorzata Zwolak

Wymagania edukacyjne oraz sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych z języka niemieckiego

Marta Kubala-Szewczyk

Agnieszka Leś

I OGÓLNE ZASADY OCENIANIA

Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne ucznia, czyli umiejętności i stan wiedzy oraz postępy czynione przez ucznia i jego zaangażowanie w trakcie zajęć.

1. Celem oceniania jest:

- rozpoznawanie poziomu i postępów w nauce,
- informowanie uczniów o poziomie ich osiągnięć edukacyjnych,
- pomaganie uczniom w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- zapobieganie niepowodzeniom,
- motywowanie uczniów do dalszej pracy,
- informowanie rodziców (opiekunów prawnych) i nauczycieli o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.

2. Ocenianiu podlegają osiągnięcia edukacyjne ucznia, czyli umiejętności i stan wiedzy uczniów oraz postępy czynione przez ucznia.

3. Nauczyciel na początku każdego roku szkolnego informuje uczniów o:

- wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania,
- sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów,
- kryteriach i sposobach oceniania,
- trybie poprawiania ocen,
- uzyskania oceny wyższej niż proponowana.

Fakt ten nauczyciel odnotowuje w dzienniku zajęć.

4. Informacje dotyczące wymagań edukacyjnych oraz sposobów sprawdzania osiągnięć edukacyjnych z przedmiotu są dostępne przez cały rok szkolny. Nauczyciel na bieżąco informuje uczniów o ich postępach i osiągnięciach edukacyjnych.

5. Wszystkie oceny są jawne zarówno dla ucznia, jak i jego rodziców (prawnych opiekunów).

Sprawdzone i ocenione kartkówki, prace klasowe nauczyciel przechowuje do końca roku szkolnego. Nauczyciel udostępnia je zainteresowanym rodzicom w trakcie indywidualnych konsultacji. Prace pisemnych nie oddaje uczniom ani rodzicom do domu. Uczeń może obejrzeć swoją pracę w szkole, nie powinien robić zdjęcia tej pracy.

6. Wymagania edukacyjne są dostosowane do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia (m.in. na podstawie pisemnej opinii i orzeczeń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej lub innej publicznej poradni specjalistycznej).

7. Do funkcji oceniania bieżącego należy przede wszystkim monitorowanie pracy ucznia i przekazywanie mu informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, a co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć, aby osiągać dobre wyniki.

8. Do zadań oceniania należy:

- informowanie ucznia, rodzica i nauczyciela o poziomie osiągnięć edukacyjnych oraz postępach w nauce,
- udzielanie pomocy w nauce poprzez przekazanie uczniowi informacji o postępach w nauce,
- wskazywanie uczniowi mocnych stron, jego uzdolnień oraz słabych stron,
- planowanie rozwoju ucznia, rozwijanie jego uzdolnień, pokonywanie ewentualnych trudności,
- motywowanie ucznia do dalszych postępów w nauce.

9. Każdy uczeń jest oceniany zgodnie z zasadami sprawiedliwości i jego umiejętnościami i wiedzą z danej partii materiału. Oceny podlegają uzasadnieniu przez nauczyciela w sposób określony w Statucie Szkoły.

13. Ustalenie śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej odbywa się w trybie zgodnym z zapisem w Statucie Szkoły. Uczeń ma prawo do uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej zgodnie z trybem zapisanym w Statucie Szkoły.

14. Nauczyciel zapowiada test, kartkówkę oraz sprawdzian zapisuje jego termin w terminarzu dziennika elektronicznego. Kartkówki obejmują materiał najwyżej trzech ostatnich lekcji lub partię materiału ustaloną z uczniami.

15. Nauczyciel powinien poprawić testy, ocenić i oddać uczniom w ciągu maksymalnie dwóch tygodni od momentu ich napisania. W sytuacjach losowych dopuszcza się przesunięcie terminu oddania prac pisemnych. Nauczyciel nie może przeprowadzić innych sprawdzianów, dopóki nie zostanie oddana uczniom praca wcześniej napisana.

16. Uczeń nieobecny w szkole ma obowiązek uzupełnić notatki w zeszytach, wykonać ćwiczenia z zeszytu ćwiczeń oraz przyswoić wiedzę.

17. Brak zadania domowego odnotowany zostaje w dzienniku.

II FORMY SPRAWDZANIA WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI UCZNIÓW NA JĘZYKU NIEMIECKIM

1. Do sprawdzania postępów i wiedzy edukacyjnej oraz umiejętności ucznia stosuje się takie narzędzia, jak:

- obserwacja ucznia w trakcie zajęć edukacyjnych,
- udział ucznia w zajęciach (zaangażowanie),
- wypowiedzi ustne,
- sprawdziany, testy,
- prace pisemne,
- kartkówki,
- zadania domowe,
- prace projekty.

2. Przyjęto następującą skalę ocen:

niedostateczny = 1

dopuszczający = 2

dostateczny = 3

dobry = 4

bardzo dobry = 5

celujący = 6

Do zapisywania stopni częściowych stosuje się skalę poszerzoną o znaki „+” i „-”, w celu motywowania ucznia do zdobycia wyższej oceny.

3. Procentowa skala ocen prac pisemnych

0% – 30% niedostateczny

31% – 50% dopuszczający

51% – 67%. dostateczny

68% – 83% dobry

84% – 94%. bardzo dobry

95% - 100% celujący.

Wymagania edukacyjne

Ocena celująca

Uczeń:

- dysponuje wiedzą i umiejętnościami obejmującą cały program nauczania i twórczo rozwija własne uzdolnienia;
- nie otrzymuje ocen niedostatecznych z przedmiotu;
- bierze udział w konkursach przedmiotowych;
- rozwija samodzielnie swoje umiejętności językowe;

Ocena bardzo dobra

Uczeń:

- bardzo dobrze rozumie polecenia;
- bardzo dobrze rozumie treść tekstu słuchanego;
- czyta płynnie, rozumie treść czytanego tekstu;
- zwraca uwagę na akcent zdaniowy i wyrazowy;
- potrafi samodzielnie bez pomocy nauczyciela napisać krótki tekst użytkowy;
- bardzo dobrze rozumie wypowiedzi nauczyciela i kolegów;
- w wypowiedzi ustnej prezentuje bardzo dobre opanowanie struktur leksykalno-gramatycznych;
- korzysta z różnych źródeł informacji;

Ocena dobra

Uczeń:

- nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania;
- poprawnie stosuje zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania zadań;
- popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne, które zwykle potrafi samodzielnie poprawić;
- dobrze rozumie wypowiedzi nauczyciela i kolegów;
- dobrze rozumie treść tekstu słuchanego;
- w wypowiedzi ustnej popełnia nieliczne błędy;
- dobrze rozumie treść czytanego tekstu;
- samodzielnie tworzy krótką wypowiedź pisemną, popełniając nieliczne błędy;

Ocena dostateczna

Uczeń:

- nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania;
- rozwiązuje zadania typowe o średnim stopniu trudności (czasami z pomocą nauczyciela);
- popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych, które nie zawsze potrafi samodzielnie poprawić;
- rozumie polecenia nauczyciela;
- rozumie częściowo treść tekstu słuchanego (po kilkukrotnym wysłuchaniu);
- w wypowiedzi ustnej stosuje proste zdania, często z pomocą nauczyciela;
- czyta wolno, popełnia liczne błędy i często ma problem ze zrozumieniem treści tekstu;
- w wypowiedzi pisemnej popełnia błędy gramatyczne, posługując się prostymi strukturami gramatycznymi;

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- opanował wiadomości i umiejętności konieczne do kontynuowania nauki;
- popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne;
- zna ograniczoną liczbę podstawowych słów;
- rozumie polecenia nauczyciela i w bardzo ograniczonym stopniu rozwiązuje zadania;
- odbiera tylko wcześniej poznane komunikaty;
- w tekście słuchanym rozumie tylko pojedyncze słowa;

- w wypowiedzi ustnej popełnia liczne błędy, które znacznie zakłócają komunikację, często wypowiedź jest tylko częściowo zrozumiała;
- czyta bardzo wolno;
- odwzorowuje napisany tekst, w większości używa nieprawidłowej pisowni i interpunkcji;

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności, określonych programem nauczania, koniecznych do kontynuowania nauki w klasie programowo wyższej.
- nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności, nawet przy pomocy nauczyciela.
- braki w umiejętnościach i wiadomościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z danego przedmiotu.
- nie wykazuje żadnego zainteresowania przedmiotem,
- nie wykazuje chęci poprawy zdobytych z przedmiotu ocen.

Poprawa ocen:

Poprawie podlegają oceny ze sprawdzianów, testów oraz odpowiedzi ustnej: każdorazowo raz na prośbę uczniów, poza zajęciami, w ciągu 2 tygodni od otrzymania oceny. Stopień uzyskany z poprawy wpisuje się do dziennika obok oceny poprawianej i jest on brany pod uwagę przy klasyfikacji.

Warunki uzyskania oceny śródrocznej i rocznej wyższej niż przewidywana:

Na pisemny wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) skierowany do nauczyciela, uczeń może starać się o uzyskanie oceny wyższej niż przewidywana po przeprowadzeniu przez nauczyciela sprawdzianu wiadomości i umiejętności w formie pisemnej z zakresu materiału obejmującego dane półrocze, jeśli uczeń spełniał w danym roku szkolnym następujące warunki:

1. Systematycznie uczestniczył w zajęciach edukacyjnych.
2. Systematycznie, zgodnie z ustaleniami, poprawiał oceny bieżące.
3. Systematycznie odrabiał zadania domowe.
4. Terminowo oddawał prace.
5. Posiada uzupełniony zeszyt przedmiotowy i zeszyt ćwiczeń.

Sprawdzian przeprowadza się w terminie ustalonym przez nauczyciela, lecz nie później niż 2 tygodnie przed zakończeniem klasyfikacji. Nieprzystąpienie do sprawdzianu w wyznaczonym terminie lub otrzymanie z niego oceny takiej jak proponowana lub niższej skutkować będzie utrzymaniem końcowej oceny zaproponowanej przez nauczyciela.

Wymagania edukacyjne oraz sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych z j. niemieckiego

Małgorzata Zwolak

Nauczyciel na początkowych zajęciach w danym roku szkolnym formułuje wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez uczniów poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych.

Formułowanie wymagań edukacyjnych odbywa się poprzez:

- 1) przygotowanie przez nauczyciela Ogólnych Wymagań Edukacyjnych na poszczególne oceny;
- 2) skonstruowanie przez ucznia, we współpracy z nauczycielem, Planu Procesu Ucznienia Sie.

Ogólne Wymagania Edukacyjne na poszczególne oceny uwzględniają:

- 1) niezbędny do opanowania minimalny zakres wiedzy i umiejętności;
- 2) stopień rozumienia materiału naukowego;
- 3) stopień opanowania umiejętności stosowania wiedzy w praktyce;
- 4) stopień opanowania umiejętności i efekty pracy w oparciu o informację zwrotną;
- 5) stopień realizacji Planu Procesu Ucznienia Sie, w tym w szczególności stopień postępu w procesie uczenia się i rozwoju.

Plan Procesu Ucznienia Sie to skonkretyzowane i zindywidualizowane w odniesieniu do każdego ucznia ogólne wymagania dostosowane do zdolności, możliwości oraz zainteresowań ucznia.

Plan Procesu Ucznienia Sie określa do czego uczeń się zobowiązuje oraz jakie ma oczekiwania w zakresie pomocy i wsparcia ze strony nauczyciela. W Planie Procesu Ucznienia Sie uczeń samodzielnie określa ocenę, którą chciałby uzyskać na koniec roku szkolnego, zadania, które zamierza zrealizować w danym roku szkolnym oraz sposoby osiągnięcia zakładanych celów i zadań.

Ocenie w formie słownej i pisemnej podlegają:

- prezentowanie opanowanego materiału (w formie ustnej lub pisemnej),
- praca ucznia na lekcji oraz jego zaangażowanie,
- stosunek do przedmiotu,
- stopień realizacji podjętych zadań,
- terminowość,
- wkład pracy

Uczeń w uzgodnionym z nauczycielem terminie dokonuje prezentacji wiedzy w formie wybranej przez siebie (usta lub pisemna).

Uczeń wykonuje zadania projektowe- samodzielnie lub w grupie.

Ocenianie bieżące jest realizowanym przez nauczyciela procesem docenienia starań oraz wyrażania uznania dla osiągnięć ucznia.

Ocenianie bieżące realizowane jest za pomocą:

- 1) oceny słownej – odnoszenia się do działań i osiągnięć ucznia oraz jego zachowania i trudności w procesie uczenia się;
- 2) oceny wspierającej – odnoszenia się do działań i osiągnięć ucznia w aspekcie doceniania poprawnych rozwiązań oraz udzielania jemu pomocy i wsparcia w poszukiwaniu powodów niepowodzeń i niwelowaniu ich;
- 3) oceny kształtującej – wypracowywania warunków wspierających efektywne uczenie się i pracę nad sobą ucznia i wspieraniu ucznia w planowaniu jego nauki.

W ramach oceniania bieżącego uczeń jest wspierany i informowany o postępach w procesie rozwoju intelektualnego, fizycznego, społecznego i emocjonalnego przez cały rok szkolny.

Oceny bieżące oraz klasyfikacyjne są uzasadniane przez nauczyciela zawsze przed ustaleniem oceny.

Sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane na bieżąco uczniowi i jego rodzicom.

Ustalenie śródrocznej oraz rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych odbywa się przy współpracy nauczyciela z uczniem i opiera się na:

- 1) dokonywanej przez ucznia samoocenie osiągniętych efektów kształcenia i stopnia realizacji Planu Procesu Ucznia Się;
- 2) dokonywanej przez nauczyciela ocenie osiągniętych przez ucznia efektów kształcenia i stopnia realizacji przez niego Planu Procesu Ucznia Się.

Roczne i śródroczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych są ustalane według skali określonej we właściwych przepisach (skala cyfrowa 1-6)

Ustalenie śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych odbywa się bez odnoszenia się do efektów uczenia się osiągniętych przez pozostałych uczniów i stopnia realizacji przez nich Planu Procesu Ucznia Się.

Otrzymanie wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych jest możliwe dla każdego ucznia, który wyrazi taką chęć i odbywa się w drodze rozmowy ucznia z nauczycielem nad poziomem spełnienia przez ucznia kryteriów na ocenę przewidywaną i wyższą, która może być uzupełniona wykonaniem przez ucznia wskazanych przez nauczyciela zadań.

Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie

Ocena celująca

Uczeń:

- dysponuje wiedzą i umiejętnościami obejmującą cały program nauczania i twórczo rozwija własne uzdolnienia;
- aktywnie uczestniczy w zajęciach
- rozwija samodzielnie swoje umiejętności językowe;
- wykazuje się dużym zaangażowaniem na lekcjach
- systematycznie prezentuje swoją wiedzę
- dokonuje rzetelnej samooceny

Ocena bardzo dobra

- bardzo dobrze rozumie polecenia;
- bardzo dobrze rozumie treść tekstu słuchanego;
- czyta płynnie, rozumie treść czytanego tekstu;
- zwraca uwagę na akcent zdaniowy i wyrazowy;

- potrafi samodzielnie bez pomocy nauczyciela napisać krótki tekst użytkowy;
- bardzo dobrze rozumie wypowiedzi nauczyciela i kolegów;
- w wypowiedzi ustnej prezentuje bardzo dobre opanowanie struktur leksykalno-gramatycznych;
- korzysta z różnych źródeł informacji;
- systematycznie prezentuje swoją wiedzę w wybranej przez siebie formie;

Ocena dobra

Uczeń:

- nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania;
- poprawnie stosuje zdobytą wiedzę do samodzielnego rozwiązywania zadań;
- popełnia nieliczne błędy leksykalno-gramatyczne, które zwykle potrafi samodzielnie poprawić;
- dobrze rozumie wypowiedzi nauczyciela i kolegów;
- dobrze rozumie treść tekstu słuchanego;
- w wypowiedzi ustnej popełnia nieliczne błędy;
- dobrze rozumie treść czytanego tekstu;
- samodzielnie tworzy krótką wypowiedź pisemną, popełniając nieliczne błędy;

Ocena dostateczna

Uczeń:

- nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania;
- rozwiązuje zadania typowe o średnim stopniu trudności (czasami z pomocą nauczyciela);
- popełnia sporo błędów leksykalno-gramatycznych, które nie zawsze potrafi samodzielnie poprawić;
- rozumie polecenia nauczyciela;
- rozumie częściowo treść tekstu słuchanego (po kilkukrotnym wysłuchaniu);
- w wypowiedzi ustnej stosuje proste zdania, często z pomocą nauczyciela;
- czyta wolno, popełnia liczne błędy i często ma problem ze zrozumieniem treści tekstu;
- w wypowiedzi pisemnej popełnia błędy gramatyczne, posługując się prostymi strukturami gramatycznymi;

Ocena dopuszczająca

Uczeń:

- opanował wiadomości i umiejętności konieczne do kontynuowania nauki;
- popełnia liczne błędy leksykalno-gramatyczne;
- zna ograniczoną liczbę podstawowych słów;
- rozumie polecenia nauczyciela i w bardzo ograniczonym stopniu rozwiązuje zadania;
- odbiera tylko wcześniej poznane komunikaty;
- w tekście słuchanym rozumie tylko pojedyncze słowa;
- w wypowiedzi ustnej popełnia liczne błędy, które znacznie zakłócają komunikację, często wypowiedź jest tylko częściowo zrozumiała;
- czyta bardzo wolno;
- odwzorowuje napisany tekst, w większości używa nieprawidłowej pisowni i interpunkcji;

Ocena niedostateczna

Uczeń:

- nie opanował podstawowych wiadomości i umiejętności, określonych programem nauczania, koniecznych do kontynuowania nauki w klasie programowo wyższej.
- nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności, nawet przy pomocy nauczyciela.
- braki w umiejętnościach i wiadomościach uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy z danego przedmiotu.
- nie wykazuje żadnego zainteresowania przedmiotem,
- nie wykazuje chęci poprawy zdobytych z przedmiotu ocen.

Warunki uzyskania oceny śródrocznej i rocznej wyższej niż przewidywana:

Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) skierowany do nauczyciela, uczeń może starać się o uzyskanie oceny wyższej niż przewidywana, jeżeli ocena ta została wystawiona na podstawie mniejszej, w porównaniu z innymi uczniami, liczby ocen bieżących (wynikającej np. z częstych lub długich, ale usprawiedliwionych nieobecności ucznia w szkole) lub na uzasadnioną prośbę ucznia, rodzica lub prawnego opiekuna.

W celu podniesienia przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej z przedmiotu obowiązkowego uczeń, rodzic lub prawny opiekun ucznia, w terminie 3 dni od ogłoszenia przewidywanej rocznej oceny klasyfikacyjnej, zwraca się za pośrednictwem wiadomości poprzez dziennik Librus z prośbą do nauczyciela o ustalenie zakresu materiału do opanowania i sposobu podwyższenia oceny. Nauczyciel przedmiotu ma obowiązek przeprowadzić pisemny sprawdzian wiedzy i umiejętności ucznia lub ustny (praktyczny sprawdzian) w obecności innych uczniów. Uzyskana wówczas ocena ma istotny wpływ na ocenę roczną z przedmiotu.

Sposoby dostosowania wymagań edukacyjnych- język niemiecki

Dysleksja rozwojowa, dysleksja, zaburzenia funkcji wzrokowo - przestrzennych, integracji percepcyjno-motorycznej i lateralizacji

Warunki procesu edukacyjnego – zasady, metody, formy i środki dydaktyczne:

- Polecenia dla ucznia z dysleksją formułowane są krótko i precyzyjnie.
- Nauczyciel stara się, aby aktywować u ucznia jak najwięcej zmysłów podczas procesu uczenia się.
- Nauczyciel w razie potrzeby zwalnia tempo w fazie prezentacji leksyki.
- Nauczyciel zachęca do zapamiętywania pisowni przy pomocy wyobrażania wyrazu, literowania, pisanie ze zróżnicowaniem kolorystycznym liter.
- Nauczyciel stosuje wizualizację, co pomaga w lepszym zapamiętywaniu informacji oraz buduje system skojarzeń. Informacje łączone z obrazami zostają szybciej utrwalone w pamięci:
  - pokazywanie, układanie i opisywanie obrazków,
  - wprowadzanie nowego słownictwa w postaci ilustracji,
  - wprowadzanie reguł językowych, zwłaszcza gramatycznych w postaci wykresów, tabel, diagramów, słupków,
  - stosowanie kolorów podczas lekcji, w zeszytach, na tablicy, podkreślanie części zdania, wyrazów, itp.
- Nauczyciel w miarę możliwości wzbogaca ćwiczenia o elementy ruchowe, np. udział w grach i quizach zespołowych, gry językowe i scenki rodzajowe.
- Uczeń może korzystać z podręcznika podczas odczytywania tekstu przez nauczyciela.
- Nauczyciel może prezentować teksty słuchane po raz pierwszy w wolniejszym tempie, a następnie w normalnym, gdyż uczeń może mieć problemy z rozróżnianiem dźwięków. Dobór tempa zależy tu od zakresu dysfunkcji.
- Wszelkie ćwiczenia pisemne, gdzie uczeń podkreśla, eliminuje lub dopisuje słowa czy litery, są bardzo pomocne w przyswojeniu nowego materiału, np.: przepisywanie słów, układanie zdań w historię, wykreślanie słów, tworzenie wyrazów, tworzenie wężyka wyrazowego.
- Nauczyciel kontroluje stopień zrozumienia samodzielnie przeczytanych przez ucznia poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów.
- Nauczyciel stara się angażować ucznia w konkretne działania i na każdym kroku wzmacnia motywację do nauki.

Warunki i sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych:

- Uczeń powinien znać teoretycznie zasady ortograficzne, ma jednak prawo do błędów w ich praktycznym zastosowaniu. Błędy te nie mają jednak wpływu na ocenę.
- Nauczyciel nie ocenia przestawiania i opuszczania liter, mylenia liter i wyrazów graficznie podobnych.
- W zależności od możliwości psychofizycznych ucznia nauczyciel wydłuża czas na odpowiedź i prace pisemne lub zmniejsza liczbę zadań.
- Nauczyciel może zwolnić ucznia z pisemnej formy sprawdzania osiągnięć edukacyjnych i zastosować formę ustnej wypowiedzi.
- Na pracy pisemnej uczeń z dysleksją zaznacza „D”, jeśli sam chce być oceniany według kryteriów dla uczniów dyslektycznych.
- Nauczyciel oceniając pracę pisemną nie bierze pod uwagę błędów literowych, nie zmieniających sensu wyrazu. Wyjątkiem są błędy typowo gramatyczne, charakterystyczne dla danego języka.

- Uczeń nie uzyskuje ocen z zakresu głośnego czytania w obecności całej klasy, wyjątek może stanowić opanowany zadany wcześniej tekst, w zależności od rodzaju zaburzeń.
- Nauczyciel sprawdza opanowanie umiejętności o mniejszym stopniu trudności lub te wskazane przez uczenia jako przygotowane i nauczone.
- Należy unikać „wrywania” do odpowiedzi.
- Uczeń uzyskuje oceny za umiejętności językowe oraz wysiłek włożony w opanowanie kompetencji językowej.
- Nauczyciel umożliwia dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach.
- Nauczyciel sprawdza systematyczność pracy w domu.
- Ocena ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi powinna być pozytywna, czyli podkreślająca umiejętności dziecka oraz wszelki włożony w pracę wysiłek; jawna i jasna, czyli w postaci komentarza ustnego lub pisemnego połączonego z pełnym wyjaśnieniem kryteriów oceny; rozstrzygana zawsze na korzyść ucznia w sytuacji niejednoznacznej; uwzględniająca możliwości i potrzeby ucznia; służąca realizacji zasady podmiotowości ucznia; uwzględniać postępy, a nie wyłącznie efekty

Dysgrafia

- Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści.
- Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów
- Sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne np., jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytać ustnie z tego zakresu materiału.
- Nie należy nie krytykować estetyki pisma i oceniać jej.
- Można też poprosić ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze.

Dysortografia

- W przypadku uczniów z dysortografią obowiązują podstawowe wymagania edukacyjne stosowane dla wszystkich uczniów z wyjątkiem wymagań dotyczących ortografii.
- Uczeń ze stwierdzoną dysortografią powinien znać teoretycznie zasady ortograficzne, ma jednak prawo do błędów w ich praktycznym zastosowaniu. Błędy te nie mają jednak wpływu na ocenę.

Dostosowanie warunków procesu edukacyjnego do potrzeb dzieci z zaburzeniami emocjonalno-motywacyjnymi, niedostosowaniem społecznym

- Tworzenie klimatu zaufania i poczucia bezpieczeństwa, obniżających poziom lęku i niepokoju;
- Pomoc w rozwiązywaniu problemów oraz eliminowaniu negatywnych napięć i zahamowań emocjonalnych powstałych na skutek niepowodzeń szkolnych, zaburzonego procesu socjalizacji, negatywnych wpływów środowiskowych poprzez psychiczne wsparcie, rozmowy, porady
- Częste stosowanie zachęty i pochwał (nawet za drobne osiągnięcia) skłaniających do aktywności i korzystnie wpływających na samoocenę ucznia.
- Ocena ucznia powinna być zawsze pozytywna, czyli podkreślająca umiejętności dziecka oraz wszelki włożony w pracę wysiłek.

Dostosowanie warunków procesu edukacyjnego do potrzeb dzieci z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej (ADHD)

- Należy unikać odpytywania w stanie silnego pobudzenia.
- Należy wyznaczyć uczniowi konkretny cel i działanie.
- Należy pomagać uczniowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności.
- Nie należy karać ucznia za objawy nadpobudliwości.
- Należy wzmacniać pozytywne zachowania ucznia i zauważać te chwile, kiedy pracuje poprzez pochwałę.
- Należy dzielić długie, złożone zadania, polecenia na etapy, ze względu na zaburzenia uwagi taki uczeń ma kłopoty ze zrozumieniem złożonych poleceń, gdyż części nie usłyszy, a o części zapomni.
- Początek każdej uporządkowanej działalności powinien być jasno i wyraźnie zaakcentowany np. „Uwaga, zaczynamy pisać”.
- Uczeń z zaburzeniami uwagi może pracować krótko. Musimy pozwolić mu w jego naturalnym rytmie oderwać się od pracy.
- Pochodną zaburzeń uwagi jest zapominanie, dlatego należy sprawdzić, czy uczeń zanotował zadanie, polecenie itd.
- Uczeń musi bardzo wyraźnie wiedzieć jakie zachowania są niedopuszczalne i z jakimi konsekwencjami się wiążą.
- Uczeń nadpobudliwy powinien zawsze siedzieć jak najbliżej nauczyciela, nie blisko okna (może powodować rozproszenie).
- Uczeń nadpobudliwy powinien się ruszać więcej niż jego rówieśnicy, nie można tego zlikwidować, warto zatem obejść. Możemy ustalić z dzieckiem, że może kręcić się w obrębie ławki, machać nogami, ale kategorycznie zakazane jest wychodzenie z ławki. Ponieważ każda okazja do ruchu jest dobra, możemy prosić, aby uczeń rozdał kolegom z klasy pomoce szkolne, przyniósł mapę, kredę, starł tablicę itp. W ten sposób zmniejszymy niepożądaną nadpobudliwość.

Dostosowanie wymagań edukacyjnych do możliwości psychofizycznych wynikających z indywidualnych potrzeb ucznia

Inteligencja niższa niż przeciętna

Warunki procesu edukacyjnego – zasady, metody, formy i środki dydaktyczne:

- Uczeń może wykonywać mniej zadań niż grupa, bądź o mniejszym stopniu trudności.
- Uczeń może pracować z krótszymi tekstami, w zależności od jego możliwości.
- Uczeń otrzymuje proste, precyzyjne polecenia ustne oraz w pracach pisemnych.
- Uczeń może korzystać z podręcznika podczas odczytywania tekstu przez nauczyciela.
- Nauczyciel umożliwia dokończenie w domu niektórych prac wykonywanych na lekcjach.

Warunki i sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych:

- Uczeń oceniany jest według kryteriów ogólnodostępnych przy jednoczesnym uwzględnieniu wkładu pracy i wysiłku adekwatnego do możliwości (obejmujące wiedzę, umiejętności, systematyczność, aktywność, wysiłek).
- Nauczyciel może uzgodnić z uczniem zakres i termin odpowiedzi ustnej.
- Uczeń może otrzymywać mniej materiału językowego do nauki, bądź uczyć się go partiami.
- Nauczyciel wydłuża czas na odpowiedź i prace pisemne, w zależności od możliwości ucznia.
- Nauczyciel może sprawdzać rozumienie tekstu odpowiedziami na pytania lub logicznym kończeniem zdań na podstawie informacji.
- Nauczyciel może prezentować teksty słuchane po raz pierwszy w wolniejszym tempie, a następnie w normalnym.
- Nauczyciel zadaje uczniowi zadanie domowe, jeśli ten jest w stanie wykonać je samodzielnie.
- Ocena ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi powinna być pozytywna, czyli podkreślająca umiejętności dziecka oraz wszelki włożony w pracę wysiłek; jawna i jasna, czyli w postaci komentarza ustnego lub pisemnego połączonego z pełnym wyjaśnieniem kryteriów oceny; rozstrzygana zawsze na korzyść ucznia w sytuacji niejednoznacznej; uwzględniająca możliwości i potrzeby ucznia; służąca realizacji zasady podmiotowości ucznia; uwzględniać postępy, a nie wyłącznie efekty.

Dostosowanie warunków procesu edukacyjnego do potrzeb dzieci chorych na padaczkę

- W przypadku trudności szkolnych należy zapewnić uczniowi zajęcia wyrównawcze, możliwość douczania.
- Należy zorganizować odpowiednio czas na naukę, z częstymi przerwami na odpoczynek.
- Należy dostosować czas na odpowiedź i wykonanie prac pisemnych do tempa pracy ucznia.
- Należy modyfikować i zmieniać sposoby przekazywania wiedzy i wybierać te, które aktywizują.
- Należy zapewnić dziecku prawidłową, spokojną i przyjazną atmosferę, nie dopuszczać do nadmiernego obciążenia fizycznego i psychicznego.
- Ważne jest, by wzmacniać motywację do pracy poprzez pochwały i dostrzeganie postępów w nauce.

Dostosowanie warunków procesu edukacyjnego do potrzeb dzieci z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej

- Należy unikać odpytywania w stanie silnego pobudzenia.
- Należy wyznaczyć uczniowi konkretny cel i działanie.
- Należy pomagać uczniowi w skupieniu się na wykonywaniu jednej czynności.
- Nie należy karać ucznia za objawy nadpobudliwości.
- Należy wzmacniać pozytywne zachowania ucznia i zauważać te chwile, kiedy pracuje poprzez pochwałę.
- Należy dzielić długie, złożone zadania, polecenia na etapy, ze względu na zaburzenia uwagi taki uczeń ma kłopoty ze zrozumieniem złożonych poleceń, gdyż części nie usłyszy, a o części zapomni.
- Początek każdej uporządkowanej działalności powinien być jasno i wyraźnie zaakcentowany np. „Uwaga, zaczynamy pisać”.
- Uczeń z zaburzeniami uwagi może pracować krótko. Musimy pozwolić mu w jego naturalnym rytmie oderwać się od pracy.
- Pochodną zaburzeń uwagi jest zapominanie, dlatego należy sprawdzić, czy uczeń zanotował zadanie, polecenie itd.

- Uczeń musi bardzo wyraźnie wiedzieć jakie zachowania są niedopuszczalne i z jakimi konsekwencjami się wiążą.
- Uczeń nadpobudliwy powinien zawsze siedzieć jak najbliżej nauczyciela, nie blisko okna (może powodować rozproszenie).
- Uczeń nadpobudliwy powinien się ruszać więcej niż jego rówieśnicy, nie można tego zlikwidować, warto zatem obejść. Możemy ustalić z dzieckiem, że może kręcić się w obrębie ławki, machać nogami, ale kategorycznie zakazane jest wychodzenie z ławki. Ponieważ każda okazja do ruchu jest dobra, możemy prosić, aby uczeń rozdał kolegom z klasy pomoce szkolne, przyniósł mapę, kredę, stał tablicę itp. W ten sposób zmniejszymy niepożądaną nadruchliwość.

Dostosowanie warunków procesu edukacyjnego do potrzeb dzieci z zaburzeniami koncentracji

- Przekazywanie jasnych, precyzyjnych i krótkich poleceń.
- Utrzymywanie kontaktu wzrokowego.
- Organizacja środowiska-miejsce w pierwszej ławce, porządek, ograniczenie ilości bodźców
- Angażowanie ucznia w drobne sprawy na rzecz klasy.
- Chwalenie ucznia, stwarzanie sytuacji zapewniających sukces.
- Pobudzanie zainteresowań ucznia.
- Przypominanie o regułach.
- Sprawdzanie, czy uczeń zanotował zadanie, polecenie itd., gdyż pochodną zaburzeń uwagi jest zapominanie
- Dzielenie zadań na etapy- ze względu na zaburzenia uwagi taki uczeń ma kłopoty ze zrozumieniem złożonych poleceń, gdyż części nie usłyszy, a o części zapomni.
- Początek każdej uporządkowanej działalności powinien być jasno i wyraźnie zaakcentowany np. „Uwaga, zaczynamy pisać”.
- Zachęcanie do zadawania pytań .
- Angażowanie ucznia w konkretne działania.
- Stosowanie wzmocnień pozytywnych.
- Skupianie uwagi ucznia na tym co najważniejsze – kolor, podkreślenie.
- Sprawdzanie stopnia zrozumienia wprowadzanego materiału.
- Zmniejszanie materiału przepiszanego z tablicy do zeszytu.

Dostosowanie warunków procesu edukacyjnego do potrzeb dzieci z zaburzeniami emocjonalno-motywacyjnymi, niedostosowaniem społecznym

- Tworzenie klimatu zaufania i poczucia bezpieczeństwa, obniżających poziom lęku i niepokoju;
- Pomoc w rozwiązywaniu problemów oraz eliminowaniu negatywnych napięć i zahamowań emocjonalnych powstałych na skutek niepowodzeń szkolnych, zaburzonego procesu socjalizacji, negatywnych wpływów środowiskowych poprzez psychiczne wsparcie, rozmowy, porady.
- Częste stosowanie zachęty i pochwał (nawet za drobne osiągnięcia) skłaniających do aktywności i korzystnie wpływających na samoocenę ucznia.
- Ocena ucznia powinna być zawsze pozytywna, czyli podkreślająca umiejętności dziecka oraz wszelki włożony w pracę wysiłek.

Dostosowanie warunków procesu edukacyjnego do potrzeb dzieci z zaburzeniami percepcji słuchowej

- Zapewnienie siedzenia w pierwszej ławce
- Zwracanie się twarzą do ucznia podczas omawiania materiału
- Sprawdzanie zrozumienia złożonych poleceń słownych
- Zapisywanie na tablicy kluczowych słów i nowych pojęć
- Wprowadzanie licznych powtórzeń
- Wydłużanie czasu na pamięciowe uczenie się nowego słownictwa
- Zwracanie uwagi na trudności w zapamiętywaniu pojęć abstrakcyjnych
- Stosowanie historyjek obrazowych ilustracji
- Unikanie oceniania intonacji i czytanych treści
- Unikanie oceniania rozumienia treści przeczytanego przez ucznia tekstu
- Unikanie obniżania oceny za przekręcanie nowych słów lub za problemy z wypowiedaniem słów dłuższych
- Stosowanie oceny opisowej ukierunkowanej na sposób poprawiania błędów
- Nie uwzględnianie błędów wynikających z faktu zaburzonej percepcji słuchowej przy ocenie prac pisemnych
- Branie pod uwagę trudności z zapisem głosek dźwiękopodobnych oraz trudności w analizie zdań na wyrazy, wyrazów na sylaby i głoski w pisaniu ze słuchu
- Ocenianie toku myślenia i umiejętności wyciągania wniosków, a nie błędów ortograficznych
- Stosowanie różnego rodzaju wzmocnień, tj. pochwały i zachęty
- Ograniczenie w wypowiedzaniu się na określony temat do kilku prostych zdań
- Naprowadzanie podczas wypowiedzi ustnych poprzez pytania pomocnicze
- Unikanie omawiania błędów w obecności całej klasy

Dostosowanie warunków procesu edukacyjnego do potrzeb dzieci z chorobami przewlekłymi

- W przypadku zwiększonej absencji umożliwienie uzupełnienia braków
- Organizowanie pomocy koleżeńskiej
- Wykorzystanie okresów lepszego stanu zdrowia do pozyskania ocen
- Zapewnienie spokojnej atmosfery pracy z uwzględnieniem problemów wynikających z choroby

Dostosowanie warunków procesu edukacyjnego do potrzeb dzieci zdolnych

- Udział w zajęciach dodatkowych
- Przygotowanie do konkursów
- Dostarczenie dodatkowych materiałów do pracy własnej
- Udział w projektach i warsztatach językowych

Dostosowanie warunków procesu edukacyjnego do potrzeb dzieci w sytuacji kryzysowej

- Stworzenie przyjaznej spokojnej atmosfery
- Uwzględnienie problemów ucznia w odniesieniu do zachowania się na lekcji
- Unikanie krępujących, osobistych pytań wynikających z tematu lekcji

Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia z Zespołem Aspergera/ autyzmem

WYMAGANIA PODSTAWOWE

Uczeń:

- rozumie proste polecenia nauczyciela,
- rozumie wybiórczo treść tekstu słuchanego lub tylko pojedyncze słowa, (po kilkukrotnym wysłuchaniu),
- w wypowiedzi ustnej stosuje proste zdania, często z pomocą nauczyciela,
- czyta wolno, popełnia liczne błędy, często nie rozumie treści tekstu,
- w wypowiedzi pisemnej popełnia błędy gramatyczne i ortograficzne, najczęściej posługuje się bardzo prostymi strukturami gramatycznymi.
- wymaga stałej stymulacji i instruowania przez nauczyciela przy pracy z tekstem pisanym i czytany.

WYMAGANIA PONADPODSTAWOWE

Uczeń:

- dobrze rozumie proste wypowiedzi nauczyciela
- dobrze rozumie treść prostego tekstu słuchanego,
- w wypowiedzi ustnej prezentuje dobre opanowanie podstawowych struktur leksykalno - gramatycznych,
- czyta w dobrym tempie, popełniając błędy, rozumie treść czytanego tekstu,
- potrafi samodzielnie napisać krótki tekst użytkowy, popełniając nieliczne błędy ortograficzne.

Metody i formy pracy z uczniem z Zespołem Aspergera/ autyzmem

Dostosowanie metod i form pracy do indywidualnych potrzeb ucznia;

- Należy stosować różnorodne metody pracy, zmienne tempo pracy czy też krótkie przerwy śródlekcyjne;
- Należy mówić powoli, wyraźnie i krótkimi zdaniami, tak by dziecko zrozumiało przekaz
- Należy często powtarzać nowe słowa, udostępniać oryginalne nagrania w języku obcym, aby dziecko łatwiej zapamiętało nowy materiał;
- Należy wykorzystywać mocne strony ucznia
- Warto stosować wizualizację wspomagającą proces nauczania, mnemotechniki, gry słowne i obrazkowe, karty obrazkowe, krótkie filmy, które przyciągają uwagę uczniów i zachęcają do dalszego skupienia się;
- Konieczne jest przedstawianie nowych pojęć lub materiału abstrakcyjnego w sposób możliwie najbardziej konkretny;
- Należy uwzględnić deficyty w zakresie rozumienia niedosłownych wypowiedzi, ironii, metafor, słów i wyrażen wieloznacznych, a także pojęć abstrakcyjnych,
- W związku z trudnościami w prawidłowym odczytaniu przez uczniów z ZA sygnałów pozawerbalnych, każdy wyraz twarzy i gest powinien być poparty informacją słowną;
- Warto w sposób kreatywny wykorzystywać zainteresowania ucznia przede wszystkim w nauczaniu słownictwa;
- Warto powtarzać polecenie, sprawdzać stopień zrozumienia polecenia, używać krótkich zdań i podawać jasne instrukcje;
- Warto zachęcać ucznia, by w razie potrzeby prosił o powtórzenie, uproszczenie czy zapisanie polecenia;
- Konieczne jest zadbanie o pozytywną więź z dzieckiem, praca w oparciu o tzw. pozytywne wzmocnienia – pochwały, nagradzanie;

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

Do sprawdzania postępów i wiedzy edukacyjnej oraz umiejętności ucznia stosuje się takie narzędzia, jak:

- obserwacja ucznia w trakcie zajęć edukacyjnych,
- udział ucznia w zajęciach, jego zaangażowanie i stosunek do przedmiotu,
- aktywność i praca na lekcji,
- wypowiedzi ustne,
- prace pisemne,
- zadania domowe lub zadania dodatkowe,

W procesie oceniania ucznia z ZA i autyzmem należy skoncentrować się na mocnych stronach ucznia, należy dostrzegać każdy sukces, stosować pozytywne wzmocnienia.

Polecenia powinny być krótkie, proste i zrozumiałe dla ucznia.

Należy wybrać tą formę sprawdzenia wiedzy, którą preferuje uczeń (pisemna, ustna)

Należy wydłużyć czas na opanowanie danego zagadnienia.

Informacja zwrotna powinna być dla ucznia czytelna (uczeń musi wiedzieć, co powinien usprawnić, uzupełnić, poprawić)

Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia niedosłyszającego/ słabosłyszającego

Dostosowanie wymagań edukacyjnych dla ucznia niedowidzącego/ słabowidzącego

Wymagania podstawowe

Sprawność mówienia: Uczeń zna podstawowe reakcje językowe w sytuacji typowej przećwiczonej na lekcji. Wypowiedź częściowo zgodna z tematem, często ograniczona do prostej reakcji na pytanie. Słownictwo podstawowe. Występują błędy, które mogą zakłócić komunikację językową.

Sluchanie i czytanie: Niepełne lub ograniczone rozumienie tekstu oraz błędy w wymowie.

Pisanie: Uczeń potrafi budować krótkie wypowiedzi na znany temat. Używa podstawowego słownictwa. Tekst mało urozmaicony. Niewłaściwy dobór słów zakłócający zrozumienie pisanego tekstu.

Wymagania ponadpodstawowe

Sprawność mówienia: Uczeń potrafi w sytuacji typowej, przećwiczonej na lekcji lub analogicznej prawidłowo zareagować. Błędy mogą w nieznacznym stopniu utrudnić komunikację językową.

Sluchanie i czytanie: Rozumienie prostych tekstów i dialogów rodzimych użytkowników języka po kilkakrotnym wysłuchaniu lub przeczytaniu. Uczeń potrafi udzielić odpowiedzi na proste pytania dotyczące tekstu. Uczeń potrafi wyszukać proste informacje w tekście.

Pisanie: Uczeń potrafi napisać krótki tekst wg wzoru. Dopuszczalne są błędy leksykalne i gramatyczne, które nie zakłócają komunikacji językowej.

Wymagania ponadpodstawowe na ocenę celującą z języka niemieckiego

Uczeń operuje wiedzą obejmującą cały program nauczania i twórczo rozwija własne uzdolnienia

SPOSÓB DOSTOSOWANIA

1. Dostosowanie warunków edukacyjnych

- zastosowanie odpowiednich metod i form pracy z uczniem
- stosowanie różnorodnych metod i form pracy z uwzględnieniem potrzeb dziecka z problemami ze słuchem/ ze wzrokiem
- podczas pracy w grupie stosowanie przemyślanego podziału, tak by uczeń mógł brać aktywny udział w zajęciach; praca w małych grupach;
- podczas pracy w parach wykorzystanie pomocy koleżeńskiej opartej na pozytywnym wspieraniu

- podczas pracy indywidualnej (takiej samej dla wszystkich uczniów) formułowanie poleceń w sposób jasny dla ucznia i monitorowanie oraz ukierunkowanie jego pracy;
- stosowanie pracy jednostkowej, podczas której uczeń ma wykonać zadanie w pełni dostosowane do jego możliwości, tak by mógł odnieść sukces z rozwiązaniem zadania;

2. Dostosowanie warunków zewnętrznych (w tym stanowisko pracy, pomoce środki dydaktyczne)

Uczeń niedosłyszący/ słabosłyszący:

- stworzenie optymalnych warunków akustycznych (zapewnienie dziecku miejsca w pierwszej ławce, tak by był blisko nauczyciela, odtwarzacza, głośników, tablicy);
- rezygnacja z chodzenia po klasie podczas mówienia do całej klasy, przekazywania poleceń, zadawania pytań, przekazywania informacji,
- w miarę możliwości ograniczenie dodatkowych źródeł hałasu oraz dbanie o ciszę w klasie;
- umożliwienie odwracania się w kierunku uczniów zabierających głos podczas lekcji, co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi i podążanie za tokiem lekcji;
- utrzymywanie kontaktu wzrokowego z uczniem;
- stosowanie różnorodnych wizualnych pomocy dydaktycznych- plansze, obrazki i rysunki, wykresy, piktogramy, multimedia,
- przygotowanie notatek w formie wizualnej,

Uczeń niewidzący/ słabowidzący:

- stworzenie optymalnych warunków optycznych (zapewnienie dziecku miejsca w takiej ławce, by światło go nie oślepiało/ by była odpowiednia ilość światła- w zależności od potrzeb);
- stosowanie różnorodnych wizualnych pomocy dydaktycznych- plansze, obrazki i rysunki, wykresy, piktogramy, multimedia,
- przygotowanie notatek w formie wizualnej, w razie konieczności w większym formacie,
- umożliwienie obejrzenia prezentowanych obrazków, modeli, plansz z bliska
- wykorzystanie szkła powiększającego w razie konieczności
- dbanie o porządek w otoczeniu ucznia (brak zbędnych rzeczy)
-

3. Organizacja procesu edukacyjnego

- upewnianie się, że uczeń zrozumiał polecenie;
- upewnianie się, że uczeń nadąża za tokiem lekcji;
- jasne precyzowanie poleceń i stawianie konkretnych pytań;
- dostosowanie tempa wypowiedzi nauczyciela do możliwości ucznia;
- zapisywanie na tablicy kluczowych słów i pojęć;
- stosowanie dodatkowych wyjaśnień i licznych powtórzeń;
- mobilizowanie ucznia do lepszej koncentracji uwagi przez częste zwracanie się do niego podczas lekcji;
- dzielenie dłuższych zadań na mniejsze etapy;
- stosowanie pomocy koleżeńskiej;

4. Dostosowanie sposobów sprawdzania osiągnięć edukacyjnych ucznia

- podczas oceniania docenianie aktywności dziecka, jego wkładu pracy, systematyczności oraz stosunku do przedmiotu i obowiązków z nim związanych;

- koncentracja na mocnych stronach ucznia;
- docenianie postępów oraz częste chwalenie na forum klasy;
- umożliwianie osiągania małych i dużych sukcesów;
- wydłużenie czasu pracy (jeśli to konieczne);
- wsparcie w postaci dodatkowych pytań i wyjaśnień;
- wskazywanie na mocne i słabe strony pracy ucznia oraz uwzględnianie wskazówek, co uczeń może poprawić i jak powinien to zrobić;